

Õiguskantsler

Eike Käsi
eesistuja
Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon
eswa@eswa.ee

Teie 13.02.2013 nr 6
Õiguskantsler 21.03.2013 nr 14-3/130383/1301370

Selgitus vastuolu mittetuvastamise kohta Sotsiaaltöötaja kvalifikatsiooninõuded

Austatud Eike Käsi

Täna Teid pöördumise eest, milles palusite minu hinnangut sotsiaaltöötajate kvalifikatsiooninõuete küsimuses.

Kirjutasite, et 2012. aastal viis Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon (edaspidi ESTA) läbi uuringu kohalike omavalitsuste sotsiaaltöötajate haridusest. Muu hulgas selgus Teie uuringust, et ligikaudu pooltel kohalike omavalitsuste sotsiaaltöötajatel puudus erialane haridus, sotsiaaltöö erialane kõrgharidus või magistrikraad oli kokku 51,4% töötajatest, ligikaudu viiendikul sotsiaaltöötajatest puudus igasugune kõrgharidus, rohkem kui kolmandikus valdadest ei olnud ühtegi erialase haridusega sotsiaaltöötajat.

Olete palunud, et kontrolliksin sotsiaalhoolekande seaduse (edaspidi SHS) § 2 punkti 11, mille järgi on sotsiaaltöötaja vastava erialase ettevalmistusega kõrgharidusega isik, põhiseaduspärasust. Oma pöördumises palusite minu seisukohta küsimuses, kas sotsiaaltöötajate kvalifikatsiooninõudeid puudutav üldsõnaline regulatsioon tagab põhiseaduse §-st 28 tulenevate põhiõiguste realiseerumise. Teie hinnangul lubab liialt üldsõnaline norm töötada kohalike omavalitsuste sotsiaaltöötajatena ka isikutel, kellel puudub erialane ettevalmistus ja kes seetõttu ei ole suutelised tagama Eesti elanikele kõrgtasemel vajaduspõhist abi. Seega ilmneb Teie pöördumisest, et soovite vaidlustada vajalike kvalifikatsiooninõuete kehtestamata jätmist ehk teisesõnu õigustloova akti andja ebapiisavat tegevust.

Kahjuks pean Teile teatama, et ma ei tuvastanud mulle teada olevate asjaolude pinnalt vaidlusaluse normi põhiseadusvastasust. Selgitan järgnevalt oma seisukohta lähemalt.

Kuigi põhiseadusest ei tulene seadusandjale selgesõnalist kohustust sotsiaaltöötajatele üksikasjalike kvalifikatsiooninõuete kehtestamiseks, võib seadusandja reguleerida sotsiaaltöötajate kutsetegevust ja kehtestada nõudeid haridusele ja kvalifikatsioonile. Haridus- ja kvalifikatsiooninõuete kehtestamisega piiratakse sotsiaaltöötajana töötada soovivate isikute õigust

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

vabalt valida tegevusala, elukutset ja töökohta. Seetõttu peavad kõnealused piirangud olema põhjendatud.

Möönan, et paljudel kohalike omavalitsuse sotsiaaltöötajatel võib Teie soovitud normi puudumise tõttu tegelikkuses puududa erialane haridus. Küsimus on aga, kas seadusega selliste nõuete kehtestamine õigustaks eespool nimetatud õiguse vabalt valida tegevusala, elukutset ja töökohta riivet. Seda enam, et pole selge, kuivõrd tõendatud on põhjuslik seos ebapädevalt osutatud sotsiaalabi ja erialase ettevalmistuse vahel, kui rasked võivad olla ebapädevalt osutatud sotsiaalabi tagajärjed võrreldes muudel erialadel tegutsemisel ette tulevatest vigadest, kui suur võib olla riski realiseerumise tõenäosus jms asjaolud. Võimalik on, et Teie taotletavat eesmärki annab saavutada praktikas inimeste põhiõigusi ja –vabadusi hoopiski vähem riivaval moel. Näiteks sel teel, et kohalikud omavalitsused, kui nende palgal oleva sotsiaaltöötaja tegevuse eest vastutajad, võimaldavad erialase ettevalmistuseta sotsiaaltöötajatele koolitusi, palkavad vaid erialase haridusega, kutsetunnistusega või oskustega töötajaid jne. Ka võib aidata, kui ESTA tõstab oma tegevusega rohkem sotsiaaltöötajate teadlikkust erialase ettevalmistuse vajalikkusest.

Märgin lõpetuseks, et Teie pöördumises toodud ettepanekute arvestamine ning sotsiaalhoolekande seaduse muutmine kuulub Sotsiaalministeeriumi pädevusse. Kui Te siiski leiate, et sotsiaaltöötajate kvalifikatsiooninõuete osas vajab regulatsioon muutmist, on Teil võimalik kaaluda märgukirjaga Sotsiaalministeeriumi poole pöördumist.

Tänan, et teavitasite mind ESTA seisukohtadest sotsiaaltöötajate kvalifikatsiooninõuete teemal.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri ülesannetes